

LESZÁLLOTT A SAS

PÁRATLAN OLDAL - LVIII. évfolyam, 5. szám, 2014. január 31.

Minden máshogy történt.

Magyarország nem volt a Harmadik Birodalom szövetségese, el sem fogadta volna Hitlertől a határok revízióját, nem üzent hadat sem a Szovjetuniónak, sem az Egyesült Államoknak, következésképpen nem vett részt a II. világháborúban. Így a 2. Magyar Hadsereg a Don-kanyart még turistaként sem látogatta meg. A munkaszolgálat szó nem létezik a magyar nyelvben, a deportálás is csak német jövevény. A zsidók egyenjogú állampolgárként éltek a (csonka) Magyarországon, miután semmilyen korlátozás alá nem estek, amiről 22 törvény és 267 rendelet gondoskodott, pontosabban ezek meg sem születtek. A magyar állam kifejezetten tisztelte és becsülte a vele szomszédos országok kultúráját és területi integritását, az ott élő népek egyenrangúságát, ha annyira talán nem is, mint az izraelitákét a határain belül. Amikor aztán a náci hadsereg hatalmas erővel lerohanta Magyarországot, akkor a kormányzó, ez a kiváló államférfiúi adottságokkal rendelkező ellentengernagy, azonnal lemondott, mert elvesztette az önrendelkezési jogát, majd megszervezte az ellenállást, és közel félmillió veszélyeztetett honfitársát csempészte ki az országból, Eichmann és hatalmas apparátusa nagy-nagy bosszúságára. Röviden összefoglalva ezt a tragikusan hősi pillanatot hivatott megörökíteni a tervek alapján művészi kvalitásait tekintve is kiemelkedő szobor, amelynek állítását hosszú társadalmi vita és Budapest lakosságának közmegegyezése előzte meg. Szimbólumrendszere egyszerre lokális és egyetemleges: a Magyarországot és a jóságot egyaránt jelképező arkangyalt kíséri meg elragadni a fenevad, amely látszólag egy német sasmadár, de valójában amerikai is, sarló is meg kalapács, kék zászló csillagokkal, minden, csak nem turul és különösen nem medve. A mű elősegíti a ma élő és az eljövendő nemzedékek önismereti fejlődését, segít minket bátran szembenézni a múltunkkal.